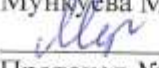

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ
ГБОУ «РЕСПУБЛИКАНСКИЙ БУРЯТСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ЛИЦЕЙ-ИНТЕРНАТ № 1»

РАССМОТРЕНО:
МО учителей бурятского
языка и литературы
Руководитель МО
Мункуева М.Б.

Протокол № 11
от «22» мая 2023 г.

СОГЛАСОВАНО:
Зам.директора по УВР

Цыбикова Д.Д.
Протокол № 1
от «30» 08 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО:
Директор ГБОУ
«РБНЛИ № 1»

Шойнжонов Б.Б.
Приказ № 7
от «30» 08 2023 г.

**РАБОЧАЯ
ПРОГРАММА**

учебного предмета
«Буряад литература»

для класса б «а», «б» общего
образования
на 2023-2024 учебный год

Составитель: Осорова Э.Н.,
учитель бурятского языка и литературы

Улан-Удэ, 2023

1.Тайлбари бэшэг

Тус хүтэлбэри Уласай болбосоролой Федеральна стандарт, Буряад Уласай хуралсалай болон эрдэм ухаанай яаманай туршалгын хүтэлбэри дээрэ үндэхэлэгдэнэ. Буряад дунда хургуулида түрэлхи литература хуралсалай предмет боложо үзэгдэнэ.

Хүтэлбэри иимэ хубинуудһаа бүридэнэ: тайлбари бэшэг, хуралсалай-тематическа түсэб, хүтэлбэриин байгуулга ба удха, календарно-тематическа түсэб, хурагшадай мэдэсэ шадабариин гол эрилтэнүүд, хуралсалай методическа хангалга, хабсаргалга.

Буряад литература үзэлгэ болбол имагтал дүрэнүүдээр харуулдаг дээрэхээ хурагшадые арад зондоо үнэн сэхээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ удха шанартай. Түрэлхи литературын хүтэлбэри тематическа заршамай үндэхэн дээрэ байгуулагдаба. Эндэ арадай аман зохёолнууд, буряад литература сооһоо удхын ба байгуулалтын талаар хурагшадай ойлгосо, мэдэсэдэ таарамжатай уран хайханай зохёолнууд шэлэгдэн абтажа, тайлбарилан уншахаар, шудалан үзэхөөр хараалагдаба. Эдэ зохёолнууд хадаа түүхын үе сагтай, арад зоной үйлэ хэрэгүүдтэй, түрүү хүнүүдэй дүрэнүүдтэй сэхэ холбоотой юм.

6-дахи ангиин литературын курс хурагшадые уран зохёол абьяастайгаар уншаха дуратай, ходорхойгоор, тодо зүбөөр уншаха шадабариинь хүгжөөхэ, уншанан зохёолоо ухаандаа буйлуулан, удхыень зүбөөр элирүүлэн ойлгодог, һонирходог болгохоһоо гадна, хурагшадай зохёол шудалан, шэнжэлэн үзэхэ эхин дадалнуудые бүридүүлхэ, түрэлхи литература тухайгаа юрэнхы мэдэсэтэй болгохо гэхэн зорилгонуудые табина.

Хүтэлбэри соо оруулагдаһан зохёолнууд бүхыдөө эхинһээ адаг хүрэтэр уншагдахаһаа гадна, шэлэгдэн абтаһан үргэлжэлһэн зохёолой зарим хэхэгүүд уншагдахаар хараалагдана. Зохёолой удха тухай хөөрэлдөөн, эхин шатын шэнжэлэл хэжэ хуралга литературна текст дээрэ хүдэлэлгэхөө эхитэй. Тиимэ дээрэхээ эндэ хурагшадта хандан хэлэхэ багшын үгэдэ тусгаар эрилтэ табигдана. Уран зохёолой гол удха, байгуулга, хэлэ зүбөөр ойлгуулха, хурагшадай ханал бодол зүбөөр бүрилдүүлхэ, ухаалднюулжа хургаха хэрэгтэ шанар хайнтайгаар, зүбөөр эмхидхэгдэхэн литературна шэнжэлэл ехэ удха шанартай. Хэлэ хүгжөөлгөөр тусгаар саг хараалагданхай.

Уран зохёол хүн тухай, тэрэнэй доторой байдал, хүниие тойрон байһан оршон байдал, байгаали, хүнэй ажабайдал, арад зоной ажамидарал г.м. тухай зохёогдоһон байдаг. Бодото юумэнүүд, үнэн болоһон үйлэ хэрэгүүд, бодото байдал уран зохёолой, уран хайханай литературын үндэхэн боложо хэрэглэгдэдэг. Зохёолшо бодото байдал дээрэ үндэхэлжэ, тэрэниие һажаажэ, ухаан бодолойнгоо хүсөөр, ханаагаараа тэрэниие

уран гоё болгожо, ном соогоо уран найханаар, гоёор зохёогдоһон байдал бии болгодог, энэ байдалын үнэн бодото байдалда адлирхуу байдаг гэжэ һурагшадта ойлгуулха шухала.

Уран найханай литература гү, али уран зохёол шудалан үзэлгын шухала зорилгонууд гэбэл:

- уран найханай литература хүнэй, хүн түрэлтэнэй ажамидаралда тусхай һуури эзэлдэг, тэдэнэй хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ удха шанартай гэжэ ойлгуулха;
- уран найханай литература шудалан үзэлгэ хадаа түрэл арадайнгаа ба бэшэшье арадуудай соёл болбосорол, ёһо заншал ойлгожо абалгын тусгаар арга гэжэ ойлгуулха;
- уран зохёол уншаха дуратай болгохо, гоё найхание наринаар ойлгодог мэдэрэл хүмүүжүүлхэ;
- бодото байдал, ажабайдал ба искусство, оршон тойроние зүбөөр сэгнэжэ, сэгнэн хандахые һургаха;
- аман ба бэшэмэл хэлэлгыень хүгжөөхэ, баяжуулха;
- уран найханай зохёол зүбөөр, хүсэд дүүрэнээр хадуужа абаха, шэнжэлжэ, сэгнэжэ һураха гол түлэб теоретико-литературна, эстетическэ ойлгосонуудтай болгохо.

Тус хүтэлбэри бэелүүлхэдээ, ойлгожо абаһан мэдэсыень шалгахадаа, коммуникативно-творческо ажалнуудые үнгэргэхэ: творческо (зохёон байгуулгын) мастерской, практикум, даабари, шэлэжэ абаһан зохёолоо бэеэ даагаад анализ хэлгэ, дүн гаргалгын уншагшадай конференци г.м.

Һуралсалай бусад предметүүдтэй холбоон

Буряд, ород, англи хэлэнүүд. Эдэ хэшээлнүүдтэ һурагшадай хэлэжэ, хөөрэжэ, уншажа, найруулга ба зохёолго бэшэжэ шадаха дүршэлын үргэдхэлгэ. Зохёолго бэшэлгэ. Хэрэгтэй материал суглуулалгаар, шэлэн абалгаар гуримтай болголго, орёо түсэб табиулга; эпическэ зохёолой тусхай хэхэгэй текстын удхаар тобшо, түүбэри удхатай найруулга бэшэлгэ үргэлжэлүүлэлгэ, хүнэй хэхэн хэрэг, ажал, үйлэ туша зохёолго бэшэлгэ, байгааалин үзэгдэл тухай, гэр байра сохи оршон тойроние зураглан зохёолго бэшүүлэлгэ.

2. Хүтэлбэрийн байгуулга ба удха

Оршол. Уран зохёол - үгын искусство.

«Уран зохёол – уран үгын искусство» гэдэг мэдээсэ тобшолон онсодхохо, искусствын халбаринууд тухай мэдээсэ үргэдхэхэ. Нурагшадай үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгэ хүгжөөхэ, уран зохёолой нюусануудтай танилсуулха.

АРАДАЙ АМАН ЗОХЁОЛ

Онһон ба хошоо үгэнүүд. Таабаринууд.

Буряад арадай аман зохёолой ёһо гуримай поэзи. Тоонто тайха, милаан, хорюул сээр тухай.

Домог-үльгэр тухай юрэнхы ойлгосо. Буряад арадай домог-үльгэрнүүдэй илгарал, дүрэнүүд, онсо шэнжэнүүд. Домог-үльгэрнүүд онтохонуудһаа яажа илгарнаб? Дэлхэйн бии болоһон тухай домог-үльгэр.

Үльгэр тухай ойлгосо. АЛАМЖА МЭРГЭН.

НИИТЭ МОНГОЛОЙ УРАН ЗОХЁОЛ

Оюун тулхюур. Нургаалай зохёолнууд тухай.

Сажа Бандида Гунгаажалцан. САЙН ҮГЭТЭ ЭРДЭНИЙН САН СУБАШАД (зохёолһоо хэһэгүүд). Мэргэн һайниие мэдэхэ тухай. Ухаатай зониие мэдэхэ тухай. Муу зониие мэдэхэ тухай. һайн ба муу хоёрые мэдэхэ тухай. Муу ябадалые мэдэхэ тухай. Юрын юумые мэдэжэ ябаха тухай. Юрын ажабайдалай асуудалнуудые мэдэхэ тухай. Юрын ябадалые мэдэхэ тухай. Номоор ябаха ёһо журам тухай.

Ринчен Номтоев. «Аршаанай дуһал» гэдэг тайлбари зохёол тухай. АРШААНАЙ ДУҺАЛ (зохёолһоо хэһэгүүд). Заан хулгана хоёр. Галандага шубуун. Хүхэ зүһэтэй үнэгэн. Булуудхаһаа тодхортоһон бөөһэнүүд. Арьяатанай хаан арсалан борохон туулай хоёр. Худагай һохор баха. Хаан хүбүүн бирманай хүбүүн хоёр.

«Шэдитэ хүүр» гэдэг зохёол тухай. ШЭДИТЭ ХҮҮР (Зохёолһоо хэһэгүүд). Шубуун дэгэлтэ. Хэнтэг үбгэн ба гэнэн хүгшэн. Арсалан һарлаг хоёр.

ХХ ЗУУН ЖЭЛЭЙ БУРЯАД УРАН ЗОХЁОЛ

Уянга гү, али уянгата зохёол тухай. Пейзажна уянга. Хэлэнэй уран аргууд. Зэргэсүүлгэ. Эпитет. Метафора. Олицетворени.

ЭХЭ ОРОН

В.К. Петонов. Минии Росси.

Б.Д. Абидуев. Сонхоор малайһан һара.

Д.З. Жалсараев. Эхэ тухай дуун.

Үргэлжэлхэн зохёол тухай. Ц-Д. Ж-Б.Дамдинжапов Юрын буряад эхэ.

С.С. Цырендоржиев. Шобоодой (хөөрөөн).

Л.Д. Тапхаев. Фермын үхибүүд (хөөрөөн).

Ц.Р. Галанов. Хүгжэм.

Ч.Ц. Цыдендамбаев. Шэнэ байшан (хөөрөөн).

ХАНИ НҮХЭСЭЛ

Ч. Цыдендамбаев. Талын аадар (хөөрөөн).

Ж.Б. Балданжабон. Алханын нюусанууд (туужаһаа хэһэгүүд).

ТҮРЭЛ НЮТАГАЙ БАЙГААЛИ

Ц.Н. Номтоев. Эдэбхи (туужаһаа хэһэгүүд)

Г.Х. Базаржапова-Дашеева. Зунай үдэшэ. Нара хүлээнэб.

Басни тухай ойлгосо. Б.Б. Базарон. Эрдэмтэ эрбээхэй.

Э.С. Манзаров. Золдоо хатарһан зомгооһон.

Баллада тухай ойлгосо. Ц.Ц. Дондогой. Гэр тухай баллада.

Хүүгэдэй драматическа буряад уран зохёолой онсо шэнжэнүүд.

М.Ж. Батоин. Хүхэ зүһэтэй үнэгэн.

3. Календарна-тематическа түсэб

Буряад литература, 6-дахи анги, 1-дэхи четверть (18 саг)

№	Хэшээлэй сэдэб	Саг	Һурагшадай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнү үд	Гэрэй даабари	Болзор	
				предметнэ	личностнэ	метапредметнэ			түсэбөөр	бодото байдал аар
Оршол										
1.	Уран зохёол – үгын искусство	1 саг	Индивидуальна хүдэлмэри – уншаха, литературна томьёо үгэнүүдэй толи бүридхэхэ. Фронтальная хүдэлмэри – кластер зохёолго.	Уран зохёол – үгын искусство гэхэн мэдэсэ тобшолон онсодхохо.	Шэнэ юумэ мэдэхэ дадал үргэдхэхэ.	Искусствын һалбаринууд тухай мэдэсээ хэрэглэхэ.		Толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	6 а 4.09	6 б 4.09
Арадай аман зохёол										
2.	Арадай аман зохёолой бага жанрнууд. Онһон ба хошоо үгэнүүд	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – уран зохёол арадай аман зохёол хоёрой нягта холбоотойень тайлбарилха. Онһон үгэнүүе үргэлжэлүүлэ гэхэн нааданда хабаадаха. Схемэ гү, али хүсэнэгтэ хүсэлдүүлэн бэшэхэ. Индивидуальна – багшын дурадхаһан	Арадай аман зохёол тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, бага жанрнуудыень илгажа һураха, тэдэнэй гүн удха шанарыень, һургаалай үүргыень тайлбарилха. Онһон ба хошоо үгэнүүд тухай мэдэсэ үргэдхэхэ.	Түрэл арадайнгаа арадай аман зохёолоор һонирхохо. Сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ, бэе бэе хүндэлэн шагнаха, һанал бодолоо андалдаха, харюунууды сэгнэжэ һураха.	Уншаһанаа хөөрөжэ шадаха, харюугаа жэшээнүүдээр баталха, нэмэри литературатай хүдэлжэ шадаха, боро ухаагаа хүдэлгэхэ.	Томьёо үгэнүүдэй диктант: <i>сэдэб, зохёолой идея, зохёолой проблемэ, сюжет, жанр, эпос, лирикэ,</i>	Толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ. Һуралсал, эрдэм ном тухай онһон ба хошоо үгэнүүды бэшээд ерэхэ.	7.09	7.09

			текстээр ажал дүүргэхэ.				драма г.м.			
3.	Таабаринууд	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – ном соо үгтэһэн таабаринуудые уншаха, тааха. Таабаринууд шүлэглэмэл зохёол болоно гэжэ тобшолол гаргаха. Индивидуальна хүдэлмэри – таабаринуудай удхаараа илгарал тухай схемэ зураха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – таабари таалсаха.	Таабаринуудай онсо шэнжэнүүдые гаргажа шадаха, уран аргуудыень элирүүлхэ, яаж зохёодог бэ гэжэ һонирхохо, мүн тэдэниие илгажа шадаха.	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Түрэлхидһөө таабаринуудые бэшэжэ абаха. Өөрын зохёохы шадабари дээшэлүүлхэ.	Үзэһэнөө, ойлгожо абаһанаа холбон хөөрэхэ. Ондоо арадуудай таабаринуудтай зэргэсүүлхэ. Холбоо хэлэлгээ хурсадхаха. Аман хэлэлгэ дээрэ ажаллаха.	«Арадай аман зохёол» шалгалтын тест.	Тусхай сэдэб шэлэжэ, таабаринуудай онсо шэнжэнүүдые хараадаа абан, таабаринууды е зохёохо. Сэдэбүүд: байгаали, амитад, эдэ хоол, хубсаһан г.м.	11.09	11.09
4.	Буряад арадай аман зохёолой ёһо гуримай поэзи. Тоонто тайха, милаан, хорюул сээр тухай.	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – түрэл арадайнгаа зан заншал, найр нааданууд тухай мэдэсэнүүдээрэ хубаалдаха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – ёохорой дуунуудые андалдаха.	Ёһо гуримай поэзитэй, илангаяа арадай дуунуудтай танилсаха, тэдэниие илгажа һураха.	Суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Түрэл арадайнгаа дуунуудаар һонирхохо, аман зохёолой удха шанарые сэгнэхэ. Буряад ёһо заншалнуудаа мэдэжэ, сахижа ябаха.	Элидхэл	Нютаг нютагайнгаа 2-3 һайшаагдаһан ёохорой дуунуудые түрэлхидһөө асуужа гү, али тусхай дуунуудай суглуулбаринуудһаа бэшээд ерэхэ. Үгы һаа милаангууд тухай нютагай заншалнууды	14.09	14.09

								тобшохоноор бэшэхэ. Толи үргэлжлүүлэн бэшэхэ.		
5.	Домог-үльгэр тухай ойлгосо.	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – домог тухай мэдээсээн текст уншаад, түшэглээн схемэ гү, хүсэнэг зохёохо гү, али нүхэжэ бэшэхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – домог-үльгэрэй түсэб зохёохо, хуряангы хөөрөө бэлдэхэ. Индивидуальна хүдэлмэри – үгэнүүдэй тайлбари үргэлжлүүлхэ.	Домог-үльгэр тухай үзэжэ, тэрэнэй илгарал, онсо шэнжэнүүдыень хадуун абаха, онтохонууднаа илгаруулжа шадаха.	Арадайнгаа аман зохёолой бүтээлнүүдээр һонирхохо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Бэе даажа урдаа зорилгонуудые табижа һураха, тэдэнэ яажа бээлүүлхэбиб гэжэ арга боломжонуудые олохо, өөрынгөө ажалые сэгнэжэ, дүн гаргажа шадаха, зэргэсүүлжэ, тобшолол хэхэ, аман ба бэшэмэл хэлэлгээ дээшлүүлхэ.	Хүсэнэг нүхэжэ бэшэхэ. Уншагшын дэбтэр.	Уншаһан домог-үльгэрэй түсэб зохёохо.	18.09	18.09
6.	Творческо практикум	1 саг	Бүлэгөөр – текст дээрэ хүдэлмэрилхэ (буряад арадай уг гарбал тухай домог-үльгэрнүүд), ментальна карта хэрэглэхэ, үгышые һаа өһөдөө зохёожо туршаха. Фронтальна хүдэлмэри – асуудалнуудта харюусаха, домог-үльгэртэ түсэб табиха.	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, зэргэсүүлгэ хэхэ.	Ментальна карта		21.09	21.09

7.	Үльгэр тухай ойлгосо.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – үльгэр тухай мэдээсэһэн текст уншаад, түшэглэһэн хүсэнэгөөр хүдэлмэрилхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри –хуряангы хөөрөө бэлдэхэ. Индивидуальная хүдэлмэри – толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	Үльгэр, тэрэнэй онсо шэнжэнүүдые үзэхэ, үльгэрэй баатар тухай ойлгожо абаха, юрэнхыдөө буряад арадай абари зангай онсо талыень таниха, зэргэсүүлхэ, үльгэрнүүдэй бии бололго, шэдитэ туһалагшад, дүрэнүүдтэй танилсаха, сюжет байгуулгыень анхарха г.м.	Арадайнгаа үльгэрнүүдээр һонирхохо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Ойлгосонууды тодорхойлжо шадаха, юрэнхылхэ, адлишааха, зэргэсүүлхэ, илгаруулха, ушар шалтагаанай харилсаанууды олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнууды гаргаха.		Толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	25.09	25.09
8-13.	Аламжа Мэргэн	6 саг	Фронтальная хүдэлмэри – асуудалнуудта харюусаха, түсэбөөр хүдэлхэ, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха . Бүлэгөөр хүдэлмэри – түсэб зохёохо, хуряангы хөөрөө бэлдэхэ, асуудалнууды бэлдэхэ, сюжетнэ шугам зураха. Индивидуальная хүдэлмэри – үгэнүүдэй тайлбари үргэлжэлүүлхэ, бүлэгүүдэй удхаар	Үльгэрэй онсо шэнжэнүүдые үзэхэ, үльгэрэй баатарай дүрэ гаргаха, юрэнхыдөө буряад арадай абари зангай онсо талыень элирүүлхэ, зэргэсүүлхэ, үльгэрнүүдэй шэдитэ туһалагшад, дүрэнүүдтэй танилсаха, характеристикэ үгэжэ шадаха, сюжет	Түрэл арадайнгаа үльгэр омогорхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл ойлгожо, би буряадби гэшые мэдэрхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ,	Һуралсалай зорилго шийдхэбэринүүды дүүргэхэдээ, хэр зэргэ зүбөөр хэжэ байһанаа сэгнэжэ шадаха, өөрөө өөрыгөө сэгнэлгын, хиналгын, шалгалгын шадабаринуудаа хэрэглэжэ шадаха, мүн хүгжөөхэшые. Хэшээлдээ харюусалгатайгаар хандаха. Эрдэм мэдэсэ намда	Тест. Викторина. Сээжэ асуулга. Шалгалтын хүдэлмэри. Сэгнэлгын хуудан. Уншагшын дэбтэр.	Бэе даажа уншаха. Ойлгосогүй үгэнүүдэй толи бүридхэхэ. Бүлэгүүдэй удхаар түсэб табиha. Сюжетнэ шугам зураха. Зураг зураха. Асуудалнууды зохёохо. Асуудалнуудта харюусаха. И. Стариковай “Аламжа Мэргэн” гэхэн	28.09 2.10 5.10 9.10 12.10 16.10	28.09 2.10 5.10 9.10 12.10 16.10

			иллюстрацинуудыг бэлдэхэ.	байгуулгыень задалха г.м.	анхаралтайгаар шагнаха.	хэрэгтэй гэшые ойлгохо.		зурагуудыг хаража, үльгэрэй баатарай дүр зураглан бэшэхэ. Кроссворд зохёохо.		
14.	Творческо практикум	1 саг	Бүлэгөөр – текст дээрэ хүдэлмэрилхэ. Фронтальная хүдэлмэри – асуудалнуудта харюусаха, түсэб табиха.	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, зэргэсүүлгэ хэхэ.	Зохёолго . Богони болзортой проект (багшын үзэмжөөр)		19.10	19.10
Нийтэ монголой уран зохёол										
15.	Нийтэ монголой уран зохёол. Нургаалай зохёолнууд тухай ойлгосо	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – презентаци хэрэглэжэ, тобшо конспект бэшэхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – хронологическа таблица хүсэлдүүлэн бэшэхэ. Индивидуальная хүдэлмэри – толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	Нийтэ монгол уран зохёолой хүгжэлтэтэй танилсаха, зохёолнуудай жанрнуудыг мэдэхэ болохо, онсо шэнжэнүүдыень тайлбарилха, удха шанарайнь гүнзэгыг хадуун абаха, нургаалай зохёол субашад тухай хайн ойлгосотой болохо.	Хүн зондо, оршон тойронхи байгаалидаа хайрланги сэдхэл түрэхэ, арадынгаа нургаал заабаринуудай удха дээрэ бодомжолхо, ухаалдиха. Эрдэм мэдэсээрээ нүхэдтээ хубаалдаха, .	Бээ даажа хэшээлдэ табигдаһан зорилгонуудыг хүсэд бэелүүлхэ арга боломжонуудыг түсэблэхэ, нэмэри литературатай хүдэлжэ шадаха г.м.		Түсэблэһэн тобшо конспект. Толи үргэлжэлүүлэн бэшэхэ.	23.10	23.10

16-17.	Сажа Бандида Гунгаажалцан «Сайн үгэтэ эрдэнийн сан субашад»	2 саг	Фронтальная хүдэлмэри – зохёолой сэдбүүдые элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха . Бүлэгөөр хүдэлмэри – хургаалнуудай удхаар схемэ зураха, оньһон ба хошоо үгэнүүдые тааруулха. Индивидуальна хүдэлмэри – үгэнүүдэй тайлбари үргэлжэлүүлхэ, бүлэгүүдэй удхаар иллюстрацинуудые бэлдэхэ.	Сажа Бандида Гунгаажалцанай намтар үзэхэ. Хургаалнуудай онсо шэнжэнүүдые, мүн сэдбүүдые нь элирүүлжэ шадаха, байгуулгыень шэнжэлхэ, юрэнхыдөө текстнүүд дээрэ үндэһэлжэ, анализ хэжэ шадаха.	Нийтэ монгол зохёолнуудые һонирхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл, эртэ дээрэ саһаа сахижа ябаһан хургаал заабаринуудыень ойлгожо, хадуужа, би буряадби гээшые мэдэрхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Һуралсалай зорилго шийдхэбэринүүдые бэелүүлхэдээ, хэр зэргэ зүбөөр хэжэ байһанаа сэгнэжэ шадаха, өөрөө өөрыгөө сэгнэлгын, хиналгын, шалгалгын шадабаринуудаа хэрэглэжэ шадаха, мүн хүгжөөхэшые. Хэшээлдээ харюусалгатайгаар хандаха. Эрдэм мэдэсэ намда хэрэгтэй гээшые ойлгохо.	Сэгнэлгын хууданан . Уншагшын дэбтэр.	Сээжэлдэхэ (багшын үзэмжөөр). Тобшо тайлбаритай зураг зураха (1-2 хургаалай удхаар).	26.10	26.10
18.	Четвертийн дүн гаргалга.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – четвертийн дүн гаргаха, тобшолол хэхэ, асуудалнуудта харюусаха.	Арадай аман зохёолой жанрнуудые, тоонто тайха, милаан, сээр тухай ойлгосотой болохо, үльгэр, тэрэнэй удха, байгуулга тайлбарилжа шадаха, үльгэрэй	Түрэл арадайнгаа аман зохёолнуудые омогорхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл ойлгожо, би буряадби гээшые мэдэрхэ. Хүнүүдэй	Уншаһан зохёолой анализ хэжэ, үйлэ үзэгдэлнүүдые, дүрэнүүдые зэргэсүүлжэ, тобшолол гаргаха, зүбшөөжэ гү, али буруушаажэ шадаха,	Багшын үзэмжөөр (нааданай түхэл хэрэглэжэ болохо, үгы һаа шалгалтын хүдэлмэ	Класһаа гадуур уншаха зохёолнуудые багша дурадхаха.	26.10	26.10

				баатарга, мүн бусад геройнуудта характеристикэ үгэжэ шадаха, нийтэ монгол зохёолой хургаалнуудые мэдэхэ.	хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө ханал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	индивидуальна, бүлэгөөр, фронтальна хүдэлмэринүүдтэ өөрынгөө ажаябуулгыг түсэблэжэ бэелүүлхэ, мэдэһэн, үзэһэнөө дүүрэн, хүсэд тайлбарилжа, холбоо хэлэлгээ бүрин зохёохо, мэдэсэнүүдэйнгээ шухала хэрэгтэйе ойлгохо.	ри, тест, зачет г.м.). Сэгнэлгн хуудан . Уншагш ын дэбтэр.			
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

2-дохи четверть (14 саг)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Саг	Нурагшад ай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдахан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Гэрэй даабари	Болзор	
				предметнэ	личностнэ	метапредметнэ			түсэбөөр	бодото байдал аар
1-3.	Ринчен Номтоев “Аршаанай дунгал”.	3 саг	Фронтальная хүдэлмэри – зохёолой сэдэбүүдые элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо, тайлбари зохёолой байгуулын анализ хэхэ, гол идей гаргаха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – тайлбари зохёолой удхаар оньһон ба хошоо үгэнүүдые тааруулха, түсэб табиха, сюжедыень схемээр харуулха. Индивидуальна – тайлбари зохёолой удхаар синквейн зохёохо, үгэнүүдэй тайлбари үргэлжэлүүлхэ, иллюстр-е бэлдэхэ, тобшо гү, али дэргэрэнгы хөөрөө бэлдэхэ.	Тайлбари зохёол тухай тодо ойлгосотой болохо, жанрай онсо илгануудые элирүүржэ һураха, сюжетдэй һубарил тэмдэглэхэ. Ринчен Номтовой намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ.	Ниитэ монгол уран зохёолнуудые омогорхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл ойлгожо, би буряадби гээшые мэдэрхэ. Һургаалнуудыень жэшээ болгожо, ажабайдалдаа хэрэглэжэ ябаха. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бээе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха.	Тест. Викторина. Сээжэ асуулга. Шалгалтын хүдэлмэри. Сэгнэлгын хуудалан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табиха. Асуудалнуудта харюусаха. Асуудалнуудые зохёохо. Зураг зураха. Синквейн зохёохо. Презентаци бэлдэхэ. Элидхэл бэшэхэ. Зохёолго бэшэхэ (Багшын үзэмжөөр).	9.11 13.11 16.11	9.11 13.11 16.11

4-5.	“Шэдитэ хүүр” хадамал туужа.	2 саг	<p>Фронтальная хүдэлмэри – зохёолой сэдэбүүдые элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо, тайлбари зохёолой байгуулын анализ хэхэ, гол идей гаргаха.</p> <p>Бүлэгөөр хүдэлмэри – тайлбари зохёолой удхаар оньон ба хошоо үгэнүүдые тааруулха, түсэб табиha, сюжедыень схемээр харуулха.</p> <p>Индивидуальная хүдэлмэри – ниитэ монгол уран зохёолой жанрнуудаар түшэглэһэн схемэ бэлдэхэ, үгэнүүдэй тайлбари үргэлжлүүлхэ, зохёолнуудай удхаар иллюстрацинуудые бэлдэхэ, тобшо гү, али дэргэрэнгы хөөрөө бэлдэхэ.</p>	<p>Тайлбари зохёол тухай тодо ойлгосотой болохо, хадамал туужа гэһэн жанрай онсо шэнжэнүүдые элирүүржэ шадаха, зохёолой рамочна байгуулга тухай ойлгоод абаха, сюжетэй хубарил тэмдэглэхэ.</p> <p>Ринчен Номтоевой намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ.</p>	<p>Ниитэ монгол уран зохёолнуудые омогорхон уншаха, арадайнгаа хараа бодол, сэдхэл ойлгожо, би буряадби гээшые мэдэрхэ.</p> <p>Һургаалнуудыень жэшээ болгожо, ажабайдалдаа хэрэглэжэ ябаха.</p> <p>Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.</p>	<p>Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха.</p> <p>Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.</p> <p>Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.)</p>	<p>Тест. Зачет. Викторина. Сээжэ асуулга. Шалгалтын хүдэлмэри. Сэгнэлгын хуудаһан. Уншагшын дэбтэр.</p>	<p>Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалнуудта харюусаха. Асуудалнуудые зохёохо. Зураг зураха. Синквейн зохёохо. Презентаци бэлдэхэ. Элидхэл бэшэхэ. Зохёолго бэшэхэ, зохёолой текст албан хэрэгэй стильдэ болгожо туршаха г.м. (Багшын үзэмжөөр).</p>	20.11 23.11	20.11 23.11
------	------------------------------	-------	---	--	---	---	---	--	----------------	----------------

6.	Творческо практикум	1 саг	Бүлэгөөр хүдэлмэри – схемэнүүдые, түсэбүүдые, зурагуудые хэрэглэхэ. Презентаци бэлдэхэ – Ниитэ монголой уран зохёолнуудые уншаад... Фронтальная хүдэлмэри – асуудалнуудта харюусаха.	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, арадай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын ханамжа хэлэхэ.	Д-Н. Дугаровай “Үльгэршэн ” зураг дээрэ хаража, “Эрдэм бэлиг – эрхим баян” гэхэн зохёолго- бодомжолг о бэшэжэ тушааха.		27.11	27.11	
XX зуун жэлэй буряад уран зохёол											
7.	Уянга гү, али уянгата зохёол тухай. Б. Абидуев “Сонхоор малайһан һара”	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – уран һайханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрилхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – уран аргануудай янзануудта жэшээнүүдые хэлэхэ, лирическэ геройн сэдьхэлэй байдал задалха, буряад шүлэгэй онсо шэнжэнүүдые анализлан гаргаха,	Шүлэглэмэл жанрай зохёолтой танилсаха, илгаха. Пейзажна уянга гэжэ тодорхой ойлгосотой болохо, уран шүлэг шүүлбэрилхэ заршамтай танилсаха, уран аргануудыень олохо. Б. Абидуевай намтар, зохёолнуудтайнь танилсан,	Буряад уянгата зохёолнуудта урмашан, сэдьхэлээ хүдэлгэн уншаха, сээжэлдэхэ. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргуудые, илгажа шадаха. (метафора, олицетворени, зэргэсүүлгэ, эпитет) Пейзажна лирикээр бэшэгдэһэн шүлэгүүдые илгаруулжа шадаха. Ород поэзитэй зэргэсүүлэн үзэхэ. Уянгата геройн сэдьхэлэй байдал тайлбарилжа	Шүлэгэй анализ	Шүлэг соохи зарим үгэнүүдэй удхыень тайлбарилх а. Сээжэлдэхэ . Зураг зураха. Һарын дүрэ гаргаха. А. Пушкинай шүлэгтэй зэргэсүүлхэ .		30.11	30.11

			тусхай тэмдэгүүдээр харуулха. Индивидуальна хүдэлмэри – сээжэлдэхэ, уран гоёор уншаха, шүлэг зохёожо туршаха.	зохёолнуудайнь сэдэб, гол бодол тухай мэдэсэтэй болохо, уран аргуудыень оложо, тайлбарилха. Шүлэгэй түүхэ тухай мэдэхэ.		шадаха, тобшололнуудые гаргаха.				
8.	Вл. Петонов “Минии Росси”	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – уран хайханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрилхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – уран аргуудай янзгануудта жэшээнүүдые хэлэхэ, лирическэ геройн сэдхэлэй байдал задалха, шүлэгэй онсо шэнжэнүүдые анализлан гаргаха. Индивидуальна хүдэлмэри – сээжэлдэхэ, уран гоёор уншаха.	Шүлэглэмэл жанрай зохёолтой, поэдэй намтар ба зохёохы замтай дүтөөр танилсаха. Эхэ орон тухай уянга гэжэ ойлгосотой болохо, уран шүлэг шүүлбэрилхэ заршамтай баримталха, шүүлбэрилхэ, уран аргуудыень олохо.	Эхэ орон тухайгаа сэдхэлээ хүдэлгэн, омогорхон уран гоёор уншаха, сээжэлдэхэ. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргуудые, илгажа шадаха. (метафора, олицетворени, зэргэсүүлгэ, эпитет). Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, уянгата геройн сэдхэлэй байдал тайлбарилжа шадаха, тобшололнуудые гаргаха.	Шүлэгэй анализ	Сээжэлдэхэ. Шүлэг зохёо Анализ хэхэ.	4.12	4.12
9.	Д. Жалсараев “Эхэ тухай дуун”	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – уран хайханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрилхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй	Д. Жалсараевай намтар, зохёолнуудтайнь танилсан, зохёолнуудайнь сэдэб, гол бодол	Эжы тухайгаа сэдхэлээ хүдэлгэн, уран гоёор уншаха, шүлэг сээжэлдэхэ. Үзэһэн темээр	Шүлэгэй хэлэнэй уран аргуудые, илгажа шадаха (метафора, олицетворени, зэргэсүүлгэ, эпитет). Уянгата	Шүлэгэй удхын анализ	Сээжэлдэхэ . Шүлэг зохёожо туршаха.	7.12	7.12

			сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Индивидуальна хүдэлмэри – уран аргуудай янзануудта жэшээнүүдые олохо, лирическэ геройн сэдхэлэй байдал задалха, шүлэгэй онсо шэнжэнүүдые анализлан гаргаха.	тухай мэдэсэтэй болохо, уран аргуудыень оложо, тайлбарилха. Шүлэг удхын, байгуулгын талаһаа шүүлбэри хэхэ.	һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	геройн сэдхэлэй байдал тайлбарилжа шадаха, тобшололнуудые гаргаха.				
10.	Классһаа гадуур уншаха шүлэгүүдээр уран уншалгын хэшээл (багшын үзэмжөөр)	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – уран һайханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрилхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – уран аргуудай янзануудта жэшээнүүдые хэлэхэ, лирическэ геройн сэдхэлэй байдал задалха, буряад шүлэгэй онсо шэнжэнүүдые анализлан гаргаха, тусхай тэмдэгүүдээр харуулха. Индивидуальна хүдэлмэри – уран гоёор уншаха, шүлэг зохёожо туршаха.	Шүлэглэмэл жанрай зохёол илгаха, байгуулгыень задалжа шадаха. Уянга гэжэ ойлгосоёо үргэдхэхэ, уран шүлэг шүүлбэрилхэ заршамтай танилсаха, уран аргуудыень олохо.	Буряад уянгата зохёолнуудаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха, сээжэлдэхэ. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргуудые, илгажа шадаха. (метафора, олицетворени, зэргэсүүлгэ, эпитет) Уянгата шүлэгүүдые илгаруулжа шадаха.	Шүлэгэй анализ	Сээжэлдэхэ. Шүлэг зохёо Анализ хэхэ.	11.12	11.12

11-13.	Үргэлжэлхэн зохёол тухай. Ц-Д. Дамдинжапо в “Юрын буряад эхэ”	3 саг	Фронтальная хүдэлмэри – үргэлжэлхэн зохёолнууд тухай түшэглэлхэн схемэ зохёохо. “Юрын буряад эхэ” хөөрөөнэй гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо. Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальная хүдэлмэри – хөөрөөн соохи геройнуудай дүрэ зураглаха. Буряад эхэнэр тухай бодомжолхо, В. Гончарай “Һаалишанай дүрэ” зураг хаража, аудиобэшэлгэ шагнажа, бодомжолго гү, али зураглал бэшэхэ.	Үргэлжэлхэн зохёол тухай тодорхой ойлгосотой болохо, илгажа, онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, хөөрөөнэй сюжет зуража, тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Портретнэ характеристикэ үгэжэ шадаха.	Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха, зохёолой гол герой Бүмбүү хүгшэнэй жэшээ хаража, юрын буряад эхэнэр тухай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ эгэршэгүй зориг харуулһан эхэнэр тухай бодомжолхо, нютагайнгаа ажалай ба дайнай ветеранууд тухай мэдээсэл суглуулха, уулзажа хөөрэлдэхэ, хэлэлхэн юумыень сэдхэлдээ хадуужа абаха гэжэ оролдохо, хүндэлэн ябаха, омогорхохо.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэлхэн, хубилгаһан, тобшо, нэмэлхэн г.м.)	Тест. Зачет. Викторина. Сээжэ асуулга. Шалгалтын хүдэлмэри. Сэгнэлгын хуудаһан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалнуудта харюусаха. Асуудалнуудые зохёохо. Аудиобэшэлгэ шагнаха. Зохёолго бэшэхэ г.м. (Багшын үзэмжөөр).	14.12 18.12 21.12	14.12 18.12 21.12
--------	---	-------	--	--	---	--	--	---	-------------------------	-------------------------

14.	Четвертин дүн гаргалга.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – четвэртиин дүн гаргаха, тобшолол хэхэ, асуудалнуудта харюусаха.	Ниитэ монголой уран зохёолнуудые мэдэхэ, һургаалнуудайнь удха шанар тайлбарилан хөөрэхэ, 20-дохи зуун жэлэй буряад уран зохёол тухай мэдэсэеэ үргэдхэхэ, уянга, тэрэнэй удхаараа яажа илгардагыень мэдэхэ, уран аргуудыень элирүүлжэ шадаха, үргэлжэлһэн зохёол тухай ойлгосотой болохо, геройнуудта характеристикэ үгэжэ шадаха.	Буряад зохёолнуудаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха, сээжэлдэхэ. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Уншаһан зохёолой анализ хэжэ, үйлэ үзэгдэлнүүдые, дүрэнүүдые зэргэсүүлжэ, тобшолол гаргаха, зүбшөөжэ гү, али буруушаажа шадаха, индивидуальна, бүлэгөөр, фронтальная хүдэлмэринүүдтэ өөрынгөө ажаябуулгыё түсэблэжэ бэелүүлхэ, мэдэһэн, үзэһэнөө дүүрэн, хүсэд тайлбарилжа, холбоо хэлэлгээе бүрин зохёохо, мэдэсэнүүдэйнгээ шухала хэрэгтэйе ойлгохо.	Багшын үзэмжөөр (нааданай түхэл хэрэглэжэ болохо, үгы һаа шалгалтын хүдэлмэри, тест, зачет г.м.). Сэгнэлгн хуудаһан. Уншагшын дэбтэр.	Классһаа гадуур уншаха зохёолнуудые багша дурадхаха.	25.12 28.12	25.12 28.12
-----	-------------------------	-------	---	---	--	--	---	--	----------------	----------------

3-дахи четверть (20 час)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Нурагшатай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдахан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Гэрэй даабари	Болзор	
				предметнэ	личностнэ	метапредметнэ			Түсэб өөр	Бодото байдалаар
1-3.	С.С. Цырендоржие в “Шобоодой”	3 саг	Фронтальна хүдэлмэри – Хөөрөөнэй гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удхатайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо. Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиха, бүлэгүүдтэ нэрэ ханаха, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – зураг хаража, тэрэ үеын пионернүүд тухай мэдээсэл суглуулха, портретнэ характеристикэ үгэхэ, зохёол сооһоньон, хошоо үгэнүүдые түүжэ бэшээд, удхыень тайлбарилха.	Хөөрөөнэй онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнэ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта портретнэ характеристикэ үгэжэ шадаха.	Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, уран зохёолшоодоо мэдэжэ ябаха, зохёолой гол герой Шобоодойн баатаршалга тухай бодомжолхо, түрэл хэлэнэйнгээ үүргыень ойлгохо.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа нураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан г.м.) Түүхын мэдээсэлнүүдые хэрэглэжэ шадаха.	Тест. Викторина. Сээжэ асуулга. Шалгалтын хүдэлмэри. Сэгнэлгын хуудаһан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табиха. Асуудалнуудта харюусаха. Асуудалнуудые зохёохо. Зураг зураха. Зохёолго бэшэхэ г.м. (Багшын үзэмжөөр)		

4.	Л.Д. Тапхаев “Фермын үхибүүд”	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – уран хайханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрлэхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – Жамса Раднавай зурагууд, мүн Лопсон Тапхаевай шүлэг хоорондоо ямар холбоотой байһыень элирүүлхэ, шүлэгэй геройнуудта өөрынгөө үгөөр характеристикэ үгэхэ кроссворд тааха . Индивидуальна хүдэлмэри – уран гоёор уншаха, оньһон үгэнүүдые тааруулжа бэшэхэ.	Уран зохёолшын намтартай танилсаха, шүлэгэй удха ба уран аргууд дээрэ хүдэлмэрилхэ, бурыад	Харюусалгатай хандаса, нигүүлсэхы сэдьхэл уран хайханай бүтээлнүүд дээрэ үндэһэлэн харуулжа, сэгнэжэ һураха. Оршон тойронхи байдалыё обёорон мэдэржэ, тойронхи байгаалидаа гэртээ мэтэ, ёһотой эзэн мэтэ байха ёһотойб гэжэ ойлгохо.	Уншаһанаа хөөрөжэ шадаха, харюугаа жэшээнүүдээр баталха, арадайнгаа ёһо заншал шудалха. Бурыад арадайнгаа мал ажахы тухай мэдэсэеэ үргэдхэхэ, 5 хушуу малаа мэдэхэ.	Уншагшын дэбтэр.	Хүдөө нютагай ажабайдал да зорюулжа шүлэг гү, али хөөрөө өөрынгөө дураар зохёохо.		
5-6.	Ц.Р. Галанов “Хүгжэм”	2 саг	Фронтальна хүдэлмэри – Хөөрөөнэй гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудыё зохёохо. Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохёолой	Хөөрөөнэй онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнээ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта портретнэ	Бурыад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, уран зохёолшоодоо мэдэжэ ябаха, зохёолой гол герой болохо Балжима тухай, ажалша, сэбэр абари зан тухайнь бодомжолхо, бурыад эхэнэр	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудыё тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай	Тест. Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хуудалан. Уншагшын дэбтэр. Бурыад эхэнэрнүүд эй дүрэнүүд – зэргэсүүлгы н ажал (Бүмбүү	Уншаха. Түсэб табижа. Асуудалн уудта харюусаха . Асуудалн уудыё зохёохо. Презентац и бэлдэхэ. Элидхэл		

			бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – портретнэ характеристикэ үгэхэ, зохёолой сэдэбтэ тааруулан үгтэһэн оньһон үгэнүүдэй удха тайлбарилха, 1-дэхи нюурһаа хөөрэхэ.	характеристикэ үгэжэ шадаха.	хүнэй зол заяа, үри бээдээ энхэрхэ, хайрлаха сэдхэлые ойлгохо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бээ хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.)	Базаровна Мухашхана й Балжима хоёр)	бэшэхэ. г.м. (Багшын үзэмжөөр)		
7.	Творческо практикум гү, али класһаа гадуур уншалга (Багшын үзэмжөөр).	1 саг	Индивидуальна хүдэлмэри – зохёолго бэшэхэ.	“Эхын сагаан сэдхэл” гэһэн сэдэбээр зохёолго бэшэхэ.	Зохёохы дадалаа үргэдхэхэ.	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.				
8-10.	Ч.Ц. Цыдендамбаев “Шэнэ байшан”	3 саг	Фронтальная хүдэлмэри – Хөөрөөнэй гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо, гал гуламта, гэр бүлын удха шанар тухай хэлсэхэ.	Хөөрөөнэй онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнэ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта портретнэ	Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха, буряад арад зонойнгоо ёһо заншалнуудыень, ажалша абари зангыень сэгнэн омогорхохо, хамтын ажал тухай	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай	Тест. Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хуудһан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалн уудта харюусаха . Асуудалн уудые зохёохо. Зохёолшын намтараар		

			Бүлэгээр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – портретнэ характеристикэ үгэхэ, зохёол соохи оньhon үгэнүүдэй удхаар хөөрэхэ. Бүлэгүүдтэ нэрэ ханаха.	характеристикэ үгэжэ шадаха.	мэдэхэ. Гэр, гал гуламта гэнэн ойлгосонууд хүнэй наhанда ямар үүргэ дүүргэнэб гэжэ бодомжолхо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө ханал бодол хэлэхэ.	харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэhэн, хубилгахан, тобшо, нэмэхэн г.м.)		презента ци бэлдэхэ. Видеозура глал хараха г.м. (Багшын үзэмжөөр)		
11-12.	Ч.Ц. Цыдендамбае в “Талын аадар”	2 саг	Фронтальная хүдэлмэри – Хөөрөөнэй гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо, А.П. Чехов тухай хонирхон хөөрэлдэхэ. Бүлэгээр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – зохёолой хөөрэгшые зураглажа туршаха, тэрэ үеын саг тухай	Хөөрөөнэй онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнэ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройдо тодорхойлолто үгэжэ шадаха.	Буряад уран зохёолоо хонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө ханал бодол хэлэхэ. Үзэхэн темээр хонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа хураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын ханамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэhэн,	Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хуудалан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалн уудта харюусаха . Асуудалн уудые зохёохо. Байгаали зураглахан хэхэг сээжэлдэх э (Багшын үзэмжөөр)		

			баримталан хөөрэхэ, байгаали зураглаһан хэһэг уран гоёор уншаха.			хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.). Түүхын баримтануудые хэрэглэхэ.				
13.	Творческо практикум гү, али класчнаа гадуур уншалга (багшын үзэмжөөр)	1 саг	Бүлэгөөр хүдэлмэри – схемэнүүдые, түсэбүүдые, зурагуудые хэрэглэхэ. Презентаци бэлдэхэ – Буряад арадайм түүхэ уран зохёолнууд соо...	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, арадай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ. Асуудал табижа хураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.	Презентаци, элидхэл гү, али реферат			

Хани нүхэсэл

14-18.	Ж.Б. Балданжабон “Алханын нюусанууд”	5 саг	Фронтальна хүдэлмэри – туужын гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудые зохёохо, буряад арадай ёһо заншалнууд, арадай боро арга, монгол бэшэг, нютагайнгаа һайхан байгаали, эрдэмтэд тухай хэлсэхэ.	Туужын онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнэ тайлбарилха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта портретнэ характеристикэ үгэжэ шадаха, нютаг ороноо шэнжэлэлгээр һонирхохо, шэнэ мэдэсэнүүдтэй	Буряад уран зохёолоо һонирхожо уншаха, оршон тойрон байгаалидаа гамтайгаар хандаха гэжэ мэдэрэл хүмүүжүүлхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа хураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудые тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудые олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудые гаргаха, зохёолой	Тест. Викторина. Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хууданан. Уншагшын дэбтэр. Проект.	Уншаха. Түсэб табижа. Асуудалн уудта харюусаха . Асуудалн уудые зохёохо. Зохёолшын намтараар презентаци бэлдэхэ, зурагуудые зураха,			
--------	--------------------------------------	-------	--	--	---	--	--	---	--	--	--

			Бүлэгээр хүдэлмэри – зохёолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха, бүлэгүүдэй нэрэнүүдые тайлбарилха. Индивидуальна хүдэлмэри – нютагайнгаа ургамалнууд, амигад тухай мэдээсээ үргэдхэхэ, эдир аяншадай абари зан тодорхойлхо, нютагайнгаа домогто һайхан газарнууд тухай бэшэхэ.	болохо. Аглаг һайхан Алхана, тэрэнэй байгаалитайнь танилсаха, домог түүхэнүүдые һонирхон уншаха.		удхаар хөөрэлгын янзануудые хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.). Географи, биологиин хэшээлнүүдтэ абahan мэдэсэнүүдээ хэрэглэжэ шадаха.		шүлэг зохёохо, элидхэл бэлдэхэ, тест зохёохо г.м. (Багшын үзэмжөөр)		
19.	Творческо практикум (багшын үзэмжөөр)	1 саг	Бүлэгээр хүдэлмэри – схемэнүүдые, түсэбүүдые, зурагуудые хэрэглэхэ. Нааданай түхэлөөр хэшээл үнгэргэхэ.	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, арадай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.	Проект.			
20.	Четвертин дүн гаргалга.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – четвeртиин дүн гаргаха, тобшолол хэхэ, асуудалнуудта харюусаха.	20-дохи зуун жэлэй буряад уран зохёол тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, үргэлжэлһэн	Буряад зохёолнуудаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха. Үзэһэн темээр һонирхохо,	Уншahan зохёолой анализ хэхэ, үйлэ үзэгдэлнүүдые, дүрэнүүдые зэргэсүүлжэ, тобшолол гаргаха,	Багшын үзэмжөөр (нааданай түхэл хэрэглэжэ болохо, үгы	Класһаа гадуур уншаха зохёолнуудые багша дурадхаха.		

				<p>зохёол тухай ойлгосотой болохо, геройнуудта характеристикэ үгэжэ шадаха.</p>	<p>сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бэе хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.</p>	<p>зүбшөөжэ гү, али буруушаажа шадаха, түүхын баримтануудые уран зохёол соо тэмдэглэхэ, индивидуальна, бүлэгөөр, фронтальна хүдэлмэринүүдтэ өөрынгөө ажаябуулгыг түсэблэжэ бэелүүлхэ, мэдэһэн, үзэһэнөө дүүрэн, хүсэд тайлбарилжа, холбоо хэлэлгээе бүрин зохёохо, мэдэсэнүүдэйнгээ шухала хэрэгтэйе ойлгохо.</p>	<p>һаа шалгалтын хүдэлмэри, тест, зачет г.м.). Сэгнэлгн хуудаһан. Уншагшын дэбтэр.</p>			
--	--	--	--	---	---	---	--	--	--	--

4-дэхи четверть (16 саг)

№ п/п	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Нурагшатай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Гэрэй даабари	Болзор	
				предметнэ	личностнэ	метапредметнэ			Түсэб өөр	Бодото байдалаар
Түрэл нютагай байгаали										
1-3.	Ц.Н. Номтоев “Эдэбхи”	3 саг	Фронтальная хүдэлмэри – туужын гол бодол элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удхатайлбарилха, асуудалнууды зохиохо, нютагайнгаа найхан байгаали, загаһад, ойн амитад тухай хэлсэхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – зохиолой бүлэгүүдэй түсэб табиha, сюжет зуран тайлбарилха, бүлэгүүдтэ нэрэнүүды ханаха. Индивидуальна хүдэлмэри – нютагайнгаа загаһад тухай мэдээсээ үргэдхэхэ, эдир аяншатай абари зан	Туужын онсо шэнжэнүүдыень гаргажа шадаха, сюжет зуража, тэрэнэ тайлбарилха, уран зохиолшын намтар ба зохиохы замыень мэдэхэ. Зохиолой геройнуудта портретнэ характеристикэ үгэжэ шадаха, нютаг ороноо шэнжэлэлгээр хонирхохо, шэнэ мэдэсэнүүдтэй болохо.	Буряад уран зохиолоо хонирхожо уншаха, оршон тойрон байгаалидаа гамтайгаар хандаха гэжэ мэдэрэл хүмүүжүүлхэ, хамтын ажалай удхатайлгохо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө ханал бодол хэлэхэ.	Зорилго түсэб табижа ажаллаха, зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа нураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын ханамжа хэлэхэ. Ойлгосонууды тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаанууды олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнууды гаргаха, зохиолой удхаар хөөрэлгын янзанууды хэрэглэжэ шадаха (тодорхой, шэлэһэн, хубилгаһан, тобшо, нэмэһэн г.м.). Географи, биологиин хэш-тэ	Тест. Викторина. Сээжэ асуулга. Сэглэлгын хуудаһан. Уншагшын дэбтэр. Проект.	Уншаха. Түсэб табиha. Асуудалнуудта харюусаха . Асуудалнууды зохиохо. Зохиолшын намтараар презентаци бэлдэхэ, зурагууды зураха, элидхэл бэлдэхэ, тест зохиохо, толи бүридхэхэ г.м. (Багшын		

			тодорхойлхо, зураг зураха.			абaнaн мэдэсэнүүдээ хэрэглэжэ шадаха.		үзэмжөөр)			
4.	Творческо практикум (багшын үзэмжөөр)	1 саг	Бүлэгөөр гү, али индивидуальна хүдэлмэри – схемэнүүдые, түсэбүүдые, зурагуудые хэрэглэхэ. “Түрэл байгаалия гамная!” гэхэн зохёолго гү, али презентаци бэлдэхэ.	Үзэхэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгахa, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, арадай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ. Асуудал табижа нураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.	Проект.				
5.	Г. Х. Базаржапова-Дашеева “Зунай үдэшэ”, “Нара хүлээнэб”.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – уран һайханаар уншаха, шүлэг шүүлбэрилхэ заршам баримталжа, анализ хэхэ, шүлэгэй сэдэб, гол бодол элирүүлхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри – уран аргуудай янзануудта жэшээнүүдые хэлэхэ, лирическэ геройн сэдхэлэй байдал задалха, буряад шүлэгэй онсо шэнжэнүүдые анализлан гаргаха, тусхай тэмдэгүүдээр харуулха.	Шүлэглэмэл жанрай зохёолтой танилсаха, илгахa. Уянга гээшые мэдэхэ, уран шүлэг шүүлбэрилхэ заршамтай танилсаха, уран аргуудыень олохо. Г.Х. Базаржапова-Дашеевагай намтар, зохёолнуудтайнь танилсан, зохёолнуудайнь сэдэб, гол бодол тухай мэдэсэтэй	Буряад уянгата зохёолнуудаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха, сээжэлдэхэ. Үзэхэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Шүлэглэмэл зохёолой хэлэнэй уран аргуудые, илгажа шадаха. (олицетворени, эпитет). Ород поэзитэй зэргэсүүлэн үзэхэ. Уянгата геройн сэдхэлэй байдал тайлбарилжа шадаха, тобшололнуудые гаргаха.	Шүлэгэй анализ	Шүлэг соохи зарим үгэнүүдэй удхыень тайлбарилха. Сээжэлдэхэ. Зураг зураха. Ном соохи “Улаалзайн хаһа” гэжэ зурагаар хүдэлмэри			

			Индивидуальна хүдэлмэри – сээжэлдэхэ, уран гоёор уншаха, шүлэг зохёожо туршаха.	болохо, уран аргуудыень оложо, тайлбарилха.						
6-7.	Басни тухай ойлгосо. Б. Базарон “Эрдэмтэ эрбээхэй”, Э.С. Манзаров. “Золдоо хатархан зомгоохон”.	2 саг	Фронтальная хүдэлмэри – басниин гол удха, хургаалыень элирүүлхэ, асууд-га харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнууды зохёохо, басни соо харуулагдаһан дүрэнүүд дээрэ тобшололнууды гаргаха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – басниин байгуулга харуулха, сценари бэшэжэ туршаха, оньһон үгэнүүды ханаха. Индивидуальна хүдэлмэри – зураг зураха, басни зохёохо.	Басни тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, 5-дахи класста үзэһэнөө ханажа, басниин бии болоһон түүхэ баримталан хөөрэхэ, аллеори тухай мэдэхэ, басниин онсо шэнжэнүүдыень гаргажа, байгуулгыень элирүүлжэ шадаха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыень мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта характеристикэ үгэжэ шадаха.	Буряад баснинууды хонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха, басниин геройнуудай жэшээ дээрэ, эрдэм һуралсал гээшэ хүнэй ажабайдалда хэрэгтэйень ойлгохо. Ажабайдалда дайралдадаг дутуу дунданууды элирүүлжэ, урагшаа ханаатай, эрмэлзэлтэй, зоригтойгоор хүмүүжэхэ, ургаха. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө ханал бодол хэлэхэ.	Зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын ханамжа хэлэхэ. Ойлгосонууды тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаанууды олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнууды гаргаха.	Сээжэ асуулга. Сэгнэлгын хуудалан. Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Асуудалн уудта харюусаха . Асуудалн ууды зохёохо. Зураг зураха, басни зохёохо, сценари бэшэхэ г.м. (Багшын үзэмжөөр)		

8.	Класчаа гадуур уншалга	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – басниин гол удха, хургаалыень элирүүлхэ, асуудалнуудта харюусаха, ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудыг зохёохо, басни соо харуулагдаһан дүрэнүүд дээрэ тобшолонуудыг гаргаха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – басниин байгуулга харуулха, сценари бэшэжэ туршаха, оньһон үгэнүүдыг ханаха. Индивидуальна хүдэлмэри – зураг зураха, басни зохёохо.	Басни тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, 5-дахи класста үзэһэнөө ханажа, басниин бии болоһон түүхэ баримталан хөөрэхэ, ондоо уран зохёолшодой баснинуудыг уншаха, аллегири тухай мэдэхэ, басниин онсо шэнжэнүүдыг гаргажа, байгуулгыг элирүүлжэ шадаха, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыг мэдэхэ. Зохёолой геройнуудта характеристикэ үгэжэ шадаха.	Буряад баснинуудыг һонирхожо уншаха, уран зохёолшодой мэдэжэ ябаха, басниин геройнуудай жэшээ дээрэ, эрдэм һуралсал гээшэ хүнэй ажабайдалда хэрэгтэйгэ ойлгохо. Ажабайдалда дайралдадаг дутуу дундануудыг элирүүлжэ, урагшаа ханаатай, эрмэлзэлтэй, зоригтойгоор хүмүүжэхэ, ургаха. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө ханал бодол хэлэхэ.	Зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын ханамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудыг тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудыг олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудыг гаргаха.	Уншагшын дэбтэр.	Уншаха. Асуудалнуудта харюусаха. Асуудалнуудыг зохёохо. Зураг зураха, басни зохёохо, сценари бэшэхэ г.м. (Багшын үзэмжөөр)		
9.	Баллада тухай ойлгосо. Ц.Ц. Дондогой. Гэр тухай баллада.	1 саг	Фронтальна хүдэлмэри – баллада тухай уншажа, жанрай онсо шэнжэнүүдыг ойлгожо абаха, асуудалнуудта харюусаха,	Баллада тухай ойлгосотой болохо, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замыг мэдэхэ. Зохёолой геройн сэдхэлэй	Буряад балладуудыг һонирхожо уншаха, баллада бэшэдэг уран зохёолшодой мэдэжэ ябаха. Балладыг	Зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын ханамжа хэлэхэ, мурнуудэй	Сэгнэлгын хуудан. Уншагшын дэбтэр.	Сээжэлдэх э. Зураг зураха.		

			ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха, асуудалнуудыг зохёохо, басни соо харуулагдаһан дүрэнүүд дээрэ тобшолонуудыг гаргаха. Бүлэгөөр хүдэлмэри – басниин байгуулга харуулха, сценари бэшэжэ туршаха, оньһон үгэнүүдыг ханаха. Индивидуальна хүдэлмэри – зураг зураха, басни зохёохо.	байдал тухай хөөрэхэ, баллада соо байһан дүрэнүүдыг зураглан хөөрэхэ.	дүрэнүүд дээрэ үе сагай хубарилдаан, үйлэ хэрэгүүдэй һэлгэлдээн тухай бодомжолхо. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ.	дундуур уншажа, зэргэсүүлжэ шадаха. Ойлгосонуудыг тодорхойлжо шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудыг олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудыг гаргаха.				
10.	Творческо практикум гү, али класчаа гадуур уншалга (багшын үзэмжөөр)	1 саг	Бүлэгөөр хүдэлмэри – схемнүүдыг, түсэбүүдыг, зурагуудыг, текстнүүдыг хэрэгл. Индивидуальна – уншаха, түсэб табиха, асуудалнуудыг бэлдэхэ, зохёохо.	Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.				
11-13.	Хүүгэдэй драматическа буряад уран зохёолой онсо шэнжэнүүд. М.Ж. Батоин. “Хүхэ зүһэтэй үнэгэн”.	3 саг	Фронтальна хүдэлмэри – драмада тодорхойлолто үгэхэ, асуудалнуудта харюусаха, тобшолонуудыг гаргаха. Ойлгосогүй үгэнүүдэй удха тайлбарилха,	Драма тухай ойлгосотой болохо, уран зохёолшын намтар ба зохёохы замынь мэдэхэ. Тус жанр тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, онсо	Зүжэгүүдээр һонирхожо уншаха, уран зохёолшодоо мэдэжэ ябаха. Хүнэй һайн ба муу талануудыг зүбшэн хэлсэхэ, худал үнэн хоёрыг	Зэргэсүүлгэ хэжэ харюусаха. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ. Ойлгосонуудыг тодорхойлжо	Тест. Сэгнэлгын хуудан. Уншагшын дэбтэр.	Зураг зураха. Оньһон үгэнүүдыг ханаха, тайлбарилха. Сценари бэшэхэ.		

			<p>асуудалнуудыг зохёохо, ролёор уншаха, али нэгэн үзэгдэл зурагаар сценари бэшэжэ туршаха.</p> <p>Бүлэгөөр хүдэлмэри – зүжэгэй байгуулгын онсо шэнжэнүүдыг элирхэйлэн харуулха, онтохонтой зэргэ-сүүлжэ хараха, үгы наа онтохон болгожо бэшэхэ. Сюжедыень зураха.</p> <p>Индивидуальна хүдэлмэри – зураг зураха, зүжэгэй дүрэнүүдтэ характеристикэ үгэхэ, түсэб табиha.</p>	шэнжэнүүдыг мэдэхэ.	<p>илгаруулха, шүүмжэлхэ, нүхэсэл тухай бодомжолхо.</p> <p>Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, бэе бээе хүндэлхэ, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ.</p>	<p>шадаха, ушар шалтагаанай харилсаануудыг олохо, боро ухаагаа хүдэлгэхэ, тобшололнуудыг гаргаха.</p>		<p>Р. Номтоевый ба М. Батоинай зохёолнуудыг зэргэсүүлэн үзэхэ.</p>		
14.	Творческо практикум	1 саг	<p>Бүлэгөөр гү, али индивидуальна хүдэлмэри – схемэнүүдыг, түсэбүүдыг, зурагуудыг хэрэглэхэ, “Худал элирбэ, үнэн диилэбэ” гэнэн сэдэбээр зохёолго гү, али хуряангы хөөрөө бэлдэхэ.</p>	<p>Үзэһэн темээ хэр ойлгоһоноо шалгаха, мэдэсээ хэрэглэжэ шадаха.</p>	<p>Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.</p>	<p>Аман ба бэшэмэл хэлэлгээ хүгжөөхэ, тоб байса харюусаха, арадай онтохонуудтай зэргэсүүлгэ хэхэ. Асуудал табижа һураха, юумэнэй нарин холбоо хаража, өөрын һанамжа хэлэхэ.</p>				

15.	Шалгалтын хүдэлмэри (тест)	1 саг	Индивидуальна хүдэлмэри – бэшэмэл хүдэлмэри гү, али онлайн-тест дүүргэхэ.	Жэл соо үзэһэнөө шалгаха.	Бээ даажа хүдэлмэрилхэ.	Схемэнүүдые зураха, таблица хүсэлдүүлэн бэшэхэ, элдэб түхэлэй тестын дааб-е дүүргэхэ, зэргэсүүлхэ, бусад хэш-тэй холбожо харюусаха г.м.					
16.	Четвертийн дүн гаргалга.	1 саг	Фронтальная хүдэлмэри – четвэртиин, жэлэй дүн гаргаха, тобшолол хэхэ, асуудалнуудта харюусаха.	20-дохи зуун жэлэй буряад уран зохёол тухай мэдэсээ үргэдхэхэ, шүлэглэмэл, үргэлжэлхэн, зүжэглэмэл зохёолнууд тухай мэдэсэнүүдээ бүридхэхэ, тобш-л гаргаха, онсо шэнжэнүүдыень, уран арг-нь элирүүлжэ, байгуулгыень задалжа, анализ хэхэ шадабарияа харуулха, литер. теориин томьёо үгэнүүдые тодорхойлжо шадаха, портретнэ харак-кэ зураглан үгэхэ дадалаа харуулха г.м.	Буряад зохёолнуудаа урмашан, сэдхэлээ хүдэлгэн уншаха. Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ. Хүнүүдэй хоорондоо харилсаха журам сахиха, харилсаанда хабаадаха, өөрынгөө һанал бодол хэлэхэ, баримталха. Бэе бээ хүндэлхэ, анхаралтайгаар шагнаха.	Уншаһан зохёолой анализ хэхэ, үйлэ үзэгдэлнүүдые, дүрэнүүдые зэргэсүүлжэ, тобшолол гаргаха, зүбшөөжэ гү, али буруушаажа шадаха, индивидуальна, бүлэгөөр, фронтальная хүдэлмэринүүдтэ өөрынгөө ажаябуулгыё түсэблэжэ бээлүүлхэ, мэдэһэн, үзэһэнөө дүүрэн, хүсэд тайлбарилжа, холбоо хэлэлгээ бүрин зохёохо, мэдэсэнүүдэйнгээ шухала хэрэгтэйе ойлгохо.	Багшын үзэмжөөр (нааданай түхэл хэрэглэжэ болохо, үгы һаа шалгалтын хүдэлмэри, тест, зачет г.м.). Сэгнэлгн хууданан. Уншагшын дэбтэр.	Классһаа гадуур уншаха зохёолнуудые багша дурадхаха.			

4. Нуралсалай методическа хангалга.

1. Цыденова Х.Г., Цыренова Ц.Б., Жамбуева Ж.Д. Буряад литература. 6-дахи класста үзэхэ нуралсалай ном-хрестомати : хоёр хубитай. 1-дэхи хуби. 2-дохи хэблэл, заһагдаһан, нэмэгдэһэн. – Улаан-Үдэ : “Бэлиг” түб, 2018. – 164 х., хабсаргалта.
2. Цыденова Х.Г., Цыренова Ц.Б., Жамбуева Ж.Д. Буряад литература. 6-дахи класста үзэхэ нуралсалай ном-хрестомати : хоёр хубитай. 2-дохи хуби. 2-дохи хэблэл, заһагдаһан, нэмэгдэһэн. – Улаан-Үдэ : “Бэлиг” түб, 2018. – 164 х., хабсаргалта.
3. “Эхэ хэлэн” буряад хэлэнэй сахим нураха ном. – Улаан-Үдэ, 2012.
4. Цыренова Ц.Б., Батуева М.Ш. Булагай эхин. – Улаан-Үдэ : “Бэлиг” түб, 2002.
5. Жамбуева Ж.Д., Ивахинова Я.Ц. Методические рекомендации к сочинениям по бурятской литературе. Улан-Удэ : «Бэлиг», 2002.
6. Литературная энциклопедия терминов и понятий / Сост. и гл. ред. А.Н. Николюкин. М., 2001.

